

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum
26 januari 2023

Kenmerk
DGA-DAD / 26154406

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Met deze nota wordt u geadviseerd over het sturen van een brief aan Tweede Kamer over deze recente ontwikkelingen rondom vogelgriep. U verstuurt de brief mede namens de minister voor VWS.

Geadviseerd besluit

U kunt de bijgevoegde Kamerbrief, met daarbij het verslag van de Deskundigengroep Dierziekten, het overzicht van de bestrijdingskosten voor hoogpathogene vogelgriep en het eindrapport van de welzijnscommissie 2021-2022, ondertekenen. Wanneer ook de minister van VWS akkoord is, wordt deze verzonden.

Kernpunten

Intensiveringsplan preventie vogelgriep

- U zult de Tweede Kamer aan het eind van het eerste kwartaal op hoofdlijnen informeren over het 'Intensiveringsplan preventie vogelgriep'. Het uiteindelijke intensiveringsplan ontvangt de Tweede Kamer voor het zomerreces van 2023. Het intensiveringsplan zal voor beide ministeries dienen als basis voor de uitvoering van de acties ten behoeve van preventie en bestrijding van vogelgriep in de komende jaren.
- Er zijn geen nieuwe, eenvoudig uitvoerbare maatregelen die op korte termijn verder bijdragen aan het voorkomen van besmettingen van gehouden vogels met vogelgriep. We verkennen op dit moment daarom ook mogelijk ingrijpender en structurelere maatregelen om de kans op vogelgriep en de gevolgen van besmettingen verder te verkleinen.
- U verkent onder andere de mogelijkheden om nieuwvestiging en uitbreiding van pluimveebedrijven in risicogebieden te reguleren, evenals mogelijkheden om de bedrijfsdichtheid in pluimveedichte gebieden te verlagen.

Vaccinatie stappenplan

- De resultaten van de vaccinatieproef onder gecontroleerde omstandigheden bij Wageningen Bioveterinary Research (WBVR) worden niet eerder dan in de loop van februari 2023 wordt verwacht, later dan in eerdere berichten is gemeld.
- Hiermee schuift ook het eerste weegmoment rond vaccinatie naar achteren, namelijk naar de tweede helft van februari. U streeft ernaar de Kamer begin maart te informeren.

Deskundigengroep dierziekten

- De deskundigengroep dierziekten is 12 januari jl. gevraagd om de situatie opnieuw te duiden en een risicoschatting te maken voor besmettingen van pluimvee met hoogpathogene aviaire influenza.
- Zij schatten deze situatie nog steeds in als 'hoog', maar benadrukken hierbij dat de onzekerheid in deze inschatting groot is.
- Dat verslag is gereed, deze wordt meegestuurd met de brief.

Zoönotisch risico

- U meldt dat het Deskundigenberaad-zoönosen (DB-Z) wordt gevraagd om een advies rond de vogelgriepsituatie. Het verzoek om advies aan het DB-Z is gedaan door de minister van VWS. Het advies wordt gevraagd in verwijzing naar de uitbraak van vogelgriep bij gehouden nertsen in Spanje van oktober 2022.
- In de Kamerbrief wordt ook stilgestaan bij de humane besmetting bij een meisje in Ecuador.

Financiële aspecten

- U informeert de kamer over de gemaakte kosten van de bestrijding van hoogpathogene vogelgriep vanaf begin 2020 tot en met december 2022 die nu in beeld zijn, namelijk € 53,7 miljoen. Omdat nog niet alle kosten inzichtelijk zijn is er ook een schatting opgenomen van totaal 71 miljoen.
- U voegt de gespecificeerde kosten toe als bijlage.

Ruiming met CO₂

- U benoemt dat er geen sprake is van een absoluut tekort aan CO₂.
- U geeft aan dat u met verschillende partijen in de keten, gasleveranciers en transporteurs, in gesprek bent over hoe flexibiliteit in de transportcapaciteit kan worden gebord.
- U geeft aan dat u streeft voor 1 maart afspraken hieromtrent heeft vastgelegd.

Jagen en beheer van wild

- U informeert de Kamer over uw besluit om niet meer standaard een verbod op faunabeheer in te stellen in een beperkingszone. Enkele provincies hebben meermaals laten weten problemen te ervaren door deze maatregel. Dit was aanleiding om deze maatregelen te heroverwegen.

- De Deskundigengroep Dierziekten is daarom om advies gevraagd, ze hebben in aangegeven dat het mogelijk is dat in gebieden rondom de uitbraak de prevalentie (het percentage) zieke wilde vogels hoger is, en het daarom zinvol is om vogels niet te verstoren. Er zijn echter geen gegevens die aangeven wat de bijdrage is van faunabeheer met betrekking tot het verstoren van wilde vogels.
- Er zijn naast faunabeheer nog tal van andere activiteiten die wilde watervogels kunnen verstoren, waarvoor niet is voorzien in een verbod in de beperkingszone. Voorbeelden zijn watersporten en vliegen met drones en harde geluiden. Het is niet mogelijk en niet proportioneel om in beperkingszones al deze activiteiten te verbieden en zo te sturen op het voorkomen van verplaatsingen van wilde vogels. Daarnaast verplaatsen wilde vogels zich voornamelijk vanwege veranderende weersomstandigheden en de aantrekkelijkheid van bepaalde foerageergebieden.
- Het verbod op bejagen heeft consequenties voor provincies; provincies moeten de schade die ganzen veroorzaken vergoeden wanneer zij niet in het kader van faunabeheer gedood mogen worden. En als er niet beheerd kan worden is de schade hoger.
- Daarom heeft u deze maatregel voor dit moment opnieuw tegen het licht gehouden en de nut en noodzaak afgewogen tegen de impact.
- Daaruit volgt dat u heeft besloten voortaan niet meer standaard een verbod op bejagen in te stellen in de beperkingszone.

Welzijnscommissie

- De Welzijnscommissie Dierziekten concludeert dat ruiming met voldoende aandacht voor het welzijn van de dieren zijn uitgevoerd. De commissie ziet ook ruimte voor verbeteringen. Deze praktische aanbevelingen worden meegenomen in de werkwijze van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Monitoring van griepvirussen bij gemengde bedrijven

- Bij uitbraken met HPAI op bedrijven waar pluimvee én varkens op dezelfde locatie worden gehouden, test de NVWA standaard de varkens op dat bedrijf ook.
- Dat is in 2022 in drie gevallen voorgekomen. In geen enkel geval is er HPAI aangetroffen in de varkens die op hetzelfde bedrijf werden gehouden.
- De minister van VWS heeft mede namens u in een brief van 1 juni 2022 aangegeven dat hij sluitende onderbouwing wenst van het risico van mengen van influenzavirussen tussen de verschillende gehouden diergroepen op gemengde bedrijven, voordat verdergaande maatregelen kunnen worden genomen. Hiervoor is meer onderzoek nodig, dat vindt op dit moment in de vorm van een pilot plaats. De uitkomsten van deze pilot worden verwacht in het najaar.